

สารบัญ

คำนำสำนักพิมพ์	8
คำนำผู้แปล	10
คำนำ ล้างสีสันออกจากใบหน้าจุดด่างเสีย หมาไปยิง	13
หมวดที่หนึ่ง แกรู้กุศโลบาย	17
ต้นหมวด	18
บทที่หนึ่ง จุดด่างเสียเด็กชนแห่งไท่ซาน	23
บทที่สอง ดูดาวยามค่ำ อาหุลานจุดสนทนาวิถีฟ้า	41
บทที่สาม เข้าลั้วหยาง เล่าปีเร่ร่อนหาโอกาสสร้างตัวยามกลีดยุค	55
บทที่สี่ สิ้นบิดาแต่เยาว์วัยความเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ของชีวิต	67
บทที่ห้า วีรบุรุษรักวีรบุรุษ ใจใดเล่าปีต่างมุ่งหาอนาคต	88
บทที่หก เรียนรู้อุบายจากการเดินหมาก	106
บทที่เจ็ด การปกครองยามสงบใช้คุณธรรม ยามกลีดยุคใช้กุศโลบาย	117
ท้ายหมวด	131

หมวดที่สี่	หลบภัยวิถี	135
	<i>ต้นหมวด</i>	136
บทที่แปด	ทัพชิงใจล้างเมือง	
	ครอบครัวจุกัดพบภัยสงครามซ้ำซ้อน	138
บทที่เก้า	เริ่มเรียนรู้การยุทธ์ท่ามกลางกลียุค	151
บทที่สิบ	หลบภัยศึก จุกัดหนีจากบ้านเกิดสู่หยางโจว	166
บทที่สิบเอ็ด	ชมการรบระหว่างโจโฉกับเล่าปี่ เริ่มรู้การศึก	182
บทที่สิบสอง	หลงเข้ากับอ้วนสุด ครอบครัวจุกัดตกสู่อันตราย	200
บทที่สิบสาม	ผ่านภทภัย จุกัดหนีตั้งปณิธาน	
	นำสันติสู่แผ่นดิน	212
บทที่สิบสี่	ต้อนรับโอรสสวรรค์ โจโฉครองอำนาจ	221
บทที่สิบห้า	พบศัตรูร้าย หนุ่มน้อยรับคำสั่งยามวิกฤต	232
บทที่สิบหก	ใช้อุบายออกจากถ้ำเสือ	242
บทที่สิบเจ็ด	อดกลั้นรอจังหวะ เล่าปี่ลดตัวรับใช้โจโฉ	250
	<i>ท้ายหมวด</i>	258

หมวดที่ห้า	มังกรหลับแห่งเชียงหยาง	267
	<i>ต้นหมวด</i>	268
บทที่สิบแปด	รำเรียนวิชา ฝึปากไต่ศึกษาประกาย	271
บทที่สิบเก้า	เดินหมากชนะปราชญ์เชียงหยาง	
	ชื่อเสียงเริ่มระบือ	290
บทที่ยี่สิบ	คบเพื่อนรักบอกเล่าปณิธานต่อซีซี	315
บทที่ยี่สิบเอ็ด	พลัดพรากหกลปี พี่น้องจุกัดพบกันในต่างแดน	335
บทที่ยี่สิบสอง	ถกกันที่กระท่อม	
	จุกัดหนีงูวิจรรย์การรบที่กวนตู้	352

บทที่ยี่สิบสาม	วิจารณ์เล่าปี บอกความนัยจะช่วยเหลือ	373
บทที่ยี่สิบสี่	พบโฉมตรูโดยบังเอิญ	388
บทที่ยี่สิบห้า	แก้ปัญหาอย่างแยบยล จุกัดเหลี่ยมได้ใจโฉมตรู	407
บทที่ยี่สิบหก	ฮกหลงแห่งหลงจง รอเวลาผงดฟ้า	424
ท้ายหมวด		438
หมวดที่สี่	ผู้ทรงภูมิเลือกนาย	443
ต้นหมวด		444
บทที่ยี่สิบเจ็ด	ตกผลึกปัญญาทุกสำนัก	
	จุกัดเหลี่ยมวิจารณ์ข้อเด่นข้อด้อย	447
บทที่ยี่สิบแปด	พี่น้องแตกคอ สถานการณ์จึงใจปั่นป่วน	462
บทที่ยี่สิบเก้า	คำเดียวของฮกหลง ขุนพลพ่ายศึกตื่นจากฝัน	478
บทที่สามสิบ	วีรบุรุษกับสถานการณ์สิ่งใดสำคัญกว่า	
	จุกัดเหลี่ยมได้ชนะบังทอง	495
บทที่สามสิบเอ็ด	ตกอยู่ในอุบาย เล่าปีประสพภัย	522
ท้ายหมวด		537
เกี่ยวกับผู้เขียน		542
เกี่ยวกับผู้แปล		543

หมวดที่หนึ่ง
แรงรักศัลยาณ

ต้นหมวด

ปฐมศกจผิง (ค.ศ. 184) รัชสมัยพระเจ้าฮั่นเลนเต้¹ ตอนต้นปี
ยังเคยเรียกว่ากวงหัวศก ปีที่เจ็ด เป็นปีที่พระเจ้าเลนเต้ครองราชสมบัติ
เป็นปีที่ 17 และพระองค์เคยเปลี่ยนชื่อรัชศกสามครั้ง

นี่มิใช่ปีที่บ้านเมืองสงบราบรื่นเลย สองปีแรกเกิดภัยแล้งทั่ว
แคว้นรัฐ พื้นดินแตกกระแหงนับพันลี้ ผู้คนประสบทุกข์ภัยแทบจะ
ถ้วนหน้า ข้าราชการบริหารส่วนกลางเบิกเงินจากท้องพระคลังไปช่วยเหลือ
ราษฎรผู้ประสบภัย แต่กลับพบว่าเงินทองในท้องพระคลังเหลือให้เบิก
ได้ไม่มากนัก

ราชสำนักเชื่อว่าจะไม่มีเงิน เพียงแต่เงินทองส่วนมากอยู่ในพระ
คลังส่วนพระองค์ของฮองเต้

สิบเจ็ดปีมานี้ องค์ฮองเต้มีเคียวว่างเว้นจากการรีดนาทาเร้น
สะสมทรัพย์สมบัติเลย การซื้อขายตำแหน่งข้าราชการเป็นเรื่องปกติ
มีการตั้งราคาตามตำแหน่ง ผู้ไร้ความรู้ความสามารถก็เป็นขุนนางได้
ด้วยประการฉะนี้ เป็นยุคที่ต่อมาถูกถากถางว่า “ลึงสมวมวมก” การ
จ่ายสินบนก็ใช้ว่าจะตายตัว อนุญาตให้ขุนนางไปต่อรองราคาได้ที่
สวนตะวันตกของพระราชวังทึศไต้ หากไม่สามารถชำระเป็นก้อนได้
ในเวลาอันสั้นจะผ่อนชำระเป็นงวดก็ได้ บรรดาข้าราชการที่จะเลื่อนยศ
เลื่อนขั้นจึงพากันรีดนาทาเร้นราษฎร หาวิธีเก็บส่วยเก็บภาษีสารพัด
อย่างพิสดาร ราษฎรจะซ่อมหลังคา ซ่อมไม้กวาด ตัดเย็บเสื้อผ้าชุดใหม่
หรือแม้แต่จะประดับดอกไม้สักดอกบนศีรษะของธิดาก็ต้องเสียภาษี

¹ ฮั่นหลิงตี้

จนแทบจะกล่าวได้ว่าถ้าถลกหนังราษฎรได้คงทำไปแล้ว เพื่อรวบรวมเป็นค่าสินบนในการซื้อตำแหน่ง

ร้อยปีเศษที่ผ่านมา ราชวงศ์อันตะวันออกบ้านเมืองสงบเสมอมา แม้บางท้องที่จะเกิดภัยธรรมชาติหรือภัยจากมนุษย์บ้างยังคงไม่กระทบต่อภาพรวมของแผ่นดิน ลัทธิหยางซึ่งเป็นราชธานียังคงสุขสมกับเสียงดนตรีและเริงระบำ ขุนนางเพิ่มจำนวนขึ้นจากการซื้อตำแหน่ง คฤหาสน์และวังใหม่ผุดขึ้นหลังแล้วหลังเล่า กลิ่นสียังไม่ทันจางองค์กษัตริย์ก็เกิดความละโมภระลอกใหม่ ราชวงศ์อันตะวันออกจึงคล้ายกับสตรีอ้วนท้วนอยู่ดีกินดี เอาแต่เสพสุขไปวันๆ โดยไม่นำพาต่อทุกขเวทนาของทวยราษฎร

ไม่มีใครคาดคิดว่าคลื่นลมใหญ่แห่งภัยพิบัติของอาณาจักรจะโหมโรงเปิดฉากขึ้นอย่างเงียบๆ

นั่นเป็นรุ่งอรุณของต้นฤดูใบไม้ผลิที่ยังหนาวเหน็บ ข้าหลวงเหอหนานซึ่งเป็นผู้กำกับดูแลความมั่นคงของเมืองหลวงได้รับรายงานลับฉบับหนึ่ง ขณะนั้นเขากำลังนั่งรถเทียมลาสองตัวจะไปที่จวนผู้มีฐานันดรในเมืองลั่วหยางใช้รถเทียมลาเป็นภาพไม่ธรรมดา ทั้งนี้ก็เพราะองค์ฮ่องเต้โปรดลา ทรงซื้อลาจำนวนมากจากราษฎรไปเลี้ยงไว้ที่วังหลัง มักขับราชรถเทียมลาสี่ตัวเป็นที่สำราญอยู่เนื่องนิตย์ ความรักชอบพิสดารขององค์ฮ่องเต้จึงกลายเป็นที่นิยมของใต้หล้า บรรดาผู้มีอันจะกินพากันเอาอย่าง จนทำให้ราคาลาในท้องตลาดแพงกว่าม้าเสียอีก หลายปีมานี้คหบดีของลั่วหยางพากันใช้รถเทียมลาเสียงลาร้องลั่นทางหลวง สิ่งขับถ่ายของลาเกลื่อนกลาด ลั่วหยางกลายเป็นเมืองแห่งลาไปเสียแล้ว

รายงานลับกล่าวว่า มีกลุ่มศาสนาไท่ผิงตัววมคบกับในวังจะก่อกบฏ แม้แต่อาณัติสัญญาณก็ตกลงกันได้แล้ว โดยใช้คำว่า “ฟ้า

ครามสิ้นแล้ว ฟ้าเหลืองสถาปนา ณ ปีเจี๋ยจื่อ ได้หล้าสุขสันต์” ผู้ส่ง
รายงานลับคือสาวกของไท่ผิงต้าว

รายงานลับถูกส่งเข้าวังหลวงอย่างรวดเร็ว องค์ฮ่องเต้ที่กำลัง
เปลือยพระวรกายเรีงเล่นกับสนมกำนัลชั้นที่ในราชอุทยานตะวันตกถึง
กับตกพระทัยแทบสิ้นสติ รับสั่งให้ข้าราชการบริพารชั้นผู้ใหญ่ตรวจสอบข้อ
เท็จจริง ข้าราชการหรือราษฎรคนใดสมคบกับไท่ผิงต้าวให้ตัดหัวจวนสิ้น

คมดาบแห่งการฆ่าฟันเงื้อง่า หัวคนนับไม่ถ้วนหลุดจากร่าง
เลือดไหลนองเจี๋ยพสุธา เพียงลี้วหยางเมืองเดียวก็มีคนสิ้นชีพนับพัน
เพราะการนี้

ราชโองการเช่นฆ่าไท่ผิงต้าวถูกส่งไปทุกแคว้นทุกอำเภอ ข้าราชการ
การท้องถิ่นปฏิบัติตามคำสั่งอย่างมิรีรอและประกาศให้กลุ่มไท่ผิงต้าว
คือกลุ่มผิดกฎหมาย ผู้ใดกล้าพัวพันด้วยจะต้องโทษทัณฑ์หนักที่สุด

ขณะกำลังกวาดล้างฆ่ากบฏ กลุ่มไท่ผิงต้าวรู้ข่าวจึงชิงลงมือ
ก่อนเวลานัดหมาย นำศาสตราวุธที่ซุกซ่อนไว้ออกมา ได้รับการสนับสนุน
จากพลพรรค สาวกนับพันนับหมื่นยอมสละชีพ ฉีกกระชากบ้าน
เมืองที่เสียบสงบเป็นชิ้นเล็กชิ้นน้อย

ขณะไฟแห่งการเช่นฆ่าลุกลามไปทั่วแคว้นแดน ทางการพลัน
มีคำสั่งอภัยโทษ อภัยโทษแก่ผู้ร่วมตั้งกู่ทั้งปวง

นับแต่ภัยจากตั้งกู่ครั้งที่สองเมื่อสิบสองปีก่อนเป็นต้นมา มี
ผู้คนเสียชีวิตนับหมื่น พลพรรคของตั้งนับไม่ถ้วนหลบหนีหัวซุกหัวซุน
พากันหลบซ่อนตามชนบทเหมือนรังของมดปลวกที่ถูกกระแสดำรงการ
แก่งแย่งทางการเมืองขัดเซจนพังพินาศร้างแล้วร้างเล่า

คำสั่งอภัยโทษที่สายเกินการนี้หวังจะดึงใจคนกลับคืนมา แต่

1 ตั้ง แปลว่าพรรคหรือพวก กู่ คือจองจำ หมายถึงกลุ่มบัณฑิตที่ถูกจองจำเพราะ
วิจารณ์ราชการแผ่นดิน

ไม่สามารถเห็นยวรั้งโชคชะตาของบ้านเมืองแล้ว

ทุกอย่างสายไปแล้ว การลุกฮือก่อกบฏแพร่ไปทั่วทุกแห่งหน โฟงสงครามและศาสตราวุธสับโลกแห่งสันติเป็นชิ้นเล็กชิ้นน้อย ขณะบ้านเมืองสงบญาติสนิทกลับบ้านไม่ได้ พ่อญาติสนิทกลับบ้านได้บ้านเมืองกลับไม่สงบ ซ่างเป็นเรื่องน่าขันลึนดี

ปลายปีนี้หลังแม่ทัพนายกองของอาณาจักรเอาชีวิตเข้าแฉก จึงทำให้กบฏโพกผ้าเหลืองซาลง เพื่อฉลองชัยชนะ ราชการจึงสั่งให้เปลี่ยนชื่อศกเป็น “จงผิง” เดือนสิบสองปีจี่ชื่อประกาศให้ “จงผิง” เป็นชื่อศกอย่างเป็นทางการ ก่อนวันตรุษจีนทุกบ้านในลั่วหยางยาม เช่นไหว้บรรพบุรุษจักต้องแขวนป้ายผ้า “จงผิง” ไว้หน้าป้ายสถิต วิญญาณ เป็นความหมายว่าสันติสุขใต้หล้ารัชศกรุ่งเรือง

ทว่าทุกอย่างนี้คือความฝันที่ดงามเกินจริง

แม้หัวใจของกบฏโพกผ้าเหลืองจะถูกสังหารแล้ว แต่พลพรรคที่ชุมนุมแฉงเร้นตามป่าเขากลับยังคงอยู่ ทุกแห่งหนเกิดโจรผู้ร้าย บ้างแบกป้ายแอบอ้างเป็นพวกโพกผ้าเหลืองตั้งตัวเป็นใหญ่ บ้างก็รวมตัวกันอย่างหลวมๆ ที่เมืองสวีโจวและชิงโจวโจวโพกผ้าเหลือง ก่อการอีกด้วยจำนวนคนนับแสน ชายแดนแคว้นฉีและหลู่ที่เพิ่งสงบลงพลันเปี่ยมด้วยอาถรรพ์การฆ่าฟัน ในเวลาเดียวกันเดียวซุน¹ ชาวอู๋หยางก็สมคบกับคูลักก็ทางภาคเหนือปล้นสะดมตามชิงโจว สวีโจว โยวโจว และจี้โจว² ด้านเปียนเจียง³ กับหันซุย³ ที่ครองอำนาจแถบยงเหลียงก็ก่อการ บัลลังก์ของฮั่นเลนเต้เริ่มสั่นคลอน การกบฏของเปียนกับหันยังไม่ทันสงบ แคว้นเหลียงโจวก็เกิดปั่นป่วน กองกำลังเข้า

¹ จางจุน

² เปียนจาง

³ หานซุย

ประชิดเมืองเงินชางหมายบุกกวตง ด้านชนเผ่าเว่ร่อนทางภาคเหนือของจีนเห็นจังหววนไฟสงครามปรากฏไปทั่วจึงคิดจะลงใต้บุกจีน ชนเผ่าซงหนู่ เซียนเปย และอุหวนเหล่านี้ล้วนเคยถูกกองทัพอันเกรียงไกรของราชวงศ์ฮั่นสกัดไว้จนต้องจำนน อาศัยในดินแดนภาคเหนือที่กั้นดาร์หนาวเหน็บ บ้างก็นำกำลังเข้าจู่โจม บ้างก็สมคบกับกองกำลังกบฏในจีน ทำให้แนวป้องกันชายแดนของราชวงศ์ฮั่นที่เปราะบางอยู่แล้ว หลุดสลาย หลายปีมานี้แม่ทัพนายกองของอาณาจักรเหน็ดเหนื่อยอย่างยิ่งกับการปกป้องดินแดนทั้งสี่ทิศ และเพื่อรับมือกับความวุ่นวายนี้ ส่วนกลางจึงกระจายอำนาจการทหารสู่ภูมิภาคและท้องถิ่น อิทธิพลของท้องถิ่นจึงฉวยโอกาสที่การเมืองกำลังปั่นป่วนตั้งตัวเป็นใหญ่

การรบพุ่งอย่างไม่หยุดหย่อน ซากศพกองสุ่มทั่วแผ่นดิน ไร่นาจำนวนมากไร้คนเพาะปลูกดูแล ทวยราษฎร์นับร้อยหมื่นไม่มีที่อยู่อาศัย เศรษฐกิจอาณาจักรทรุดฮวบ วิฤตการณ์กลับขยายเป็นเท่าตัว ราชวงศ์กำลังเผชิญกับภาวะล่มสลาย

ขณะที่ความตายมีอยู่ทุกซอกทุกมุมของอาณาจักรนี้ ราชวงศ์ล้มหายกลับเต็มไปด้วยพวกเสพสุขอย่างไม่รู้ร้อนรู้หนาว การซื้อขายตำแหน่งราชการมีอยู่เกลื่อนกลาด ภาษีอากรส่วยก็ทะยานไม่หยุด ทวยราษฎร์ที่กำลังหายใจไม่ออกจากไฟสงครามจึงจำต้องขายไร่ขายนาเพื่อสนองความละโมภของฮ่องเต้ จนทำให้ราษฎรจำนวนมาก เข้าร่วมกับพวกกบฏ

นี่คือยุค “เกิดเป็นชายไยไม่จับดาบชี้มาสร้างชื่อระบือไกล” เป็นยุควีรบุรุษอย่างแท้จริง และเป็นยุคเชษฐของทวยราษฎร์ นี่คือนครแห่งความทะเลาะทะยานของผู้คิดการใหญ่ และเป็นยุคแห่งการกลบฝังผู้เสียสละ ผู้ยังมีสติแจ่มใสพากันเร้นกายในป่าเขา ผู้ยึดถือมั่นอุดมการณ์ ยังคงมุ่งมั่น ทุกคนต้องเลือก แต่ดูเหมือนจะหมดทางเลือกเสียแล้ว

บทที่หนึ่ง
กักเหลี่ยม
เด็กชนแห่งไต้หวัน

ฮั่นเลนเต้ จงผิงศก ปีที่หก (ค.ศ. 189) เขี่ยนใจแคว้นไต้หวัน
ฤดูร้อนมาถึงแล้ว แสงอาทิตย์ระยิบคล้ายแผ่นทองปิดฟ้าสาด
ส่องลงในลำน้ำเวินสุ่ยคล้ายคันช่องทองเหลืองที่เปิดฝาออก แสง
สะท้อนแวววาวดังคมกระบี่เศษ

น้ำใสไหลพลิวเป็นระลอก เรือน้อยหลายลำจอดเทียบบริมตลิ่ง
และไม่ได้ผูกเรือไว้ ปล่อยให้ไหลไปตามระลอกน้ำ ห่างจากตลิ่งราว
ครึ่งลี้ มีไร่หม่อนผืนใหญ่ดูเหมือนจะมีเงาคนเคลื่อนไหวไปมา เสียงใส
ของสตรีดังลอดไร่หม่อนออกมา

“ทำไรทำนาอย่าผืนใหญ่	หมู่บ้านกรุงรังจัดการยาก
หากคนรักไม่ไกลห่าง	คงมีต้องคำนึงทุกเช้าค่ำ
ทำไรทำนาอย่าผืนใหญ่	หมู่บ้านกรุงรังจัดการยาก
หากคนรักไม่ไกลห่าง	คงมีต้องคำนึงทุกเช้าค่ำ
เขาเคยวัยเยาว์หล่อเหล่า	มัดเปียสองสาย

หลายปีไม่พบกัน น่าจะเป็นหนุ่มใหญ่ สวมหมวก¹แล้ว!”

นี่คือตำบลเพิงกาขึ้นกับแคว้นไท่ซาน หลังอิงเวินสู่ยหน้าเป็นไท่ซาน แม่น้ำหวงเหอผ่านลงตอนใต้ถึงตีนเขาหัวซานพลันหักเลี้ยวสู่ตะวันตก พาดผ่านที่ราบหิวเปย์ไหลลงสู่ทะเลป้อไห่ ตลอดทางผ่านของแม่น้ำใหญ่ ธารน้ำต่างไหลรินเข้าสมทบ และแม่น้ำเวินสู่ยคือชุมทางอันทรงพลังของสายน้ำระหว่างแคว้นฉีกับแคว้นหลู่

สองพันกว่าปีก่อนกษัตริย์ต้าอวี่แก้ปัญหาอุทกภัยโค่นไม้ในเขาแบ่งได้หล้าเป็นเก้าแคว้น ทุกแคว้นต้องส่งบรรณาการแก่ส่วนกลาง การส่งเครื่องบรรณาการของเมืองชิงโจวคือผ่านแม่น้ำเวินสู่ยเข้าสู่จี้สูยต้นน้ำเวินสู่ยอยู่ที่อำเภอไหลเหวียนของแคว้นไท่ซาน ไหลลงจี้สูยทางตะวันตกเฉียงใต้ ด้านตะวันออกเฉียงเหนือของจี้สูยรวมตัวกับเวินสู่ยมุ่งสู่เหนือแล้วหักออกตะวันออกลงสู่ทะเล จัดเป็นหนึ่งในสี่ลำน้ำใหญ่ของจีนและยังความอุดมสมบูรณ์ด้านวัฒนธรรมแก่แคว้นฉีและหลู่

หลายพันปีผ่านไปร่องรอยเส้นทางการบุกเบิกภูเขาของต้าอวี่เลือนรางไป แต่แถบฉีหลู่ยังคงเจริญรุ่งเรือง คำสอนของหยู²สองฮั่นรุ่งโรจน์ บัณฑิตผู้ทรงภูมิที่ก่อเกิดจากฉีหลู่จำนวนนับไม่ถ้วน สำนักต่างๆ ที่เคยเจียบงันด้วยอิทธิพลเถื่อนของอาณาจักรฉินเริ่มทยอยปรากฏ ตำรามากมายของบัณฑิตหยูจากทั่วประเทศถูกขนย้ายเข้าสู่เมืองหลวง และอารยธรรมนี้ก่อเกิด ณ บ้านเกิดของขงจื้ออย่างประจวบเหมาะ จึงทำให้ดินแดนผืนนี้ยิ่งเจิดจ้าด้วยบารมีของปราชญ์ระดับปรมาจารย์

¹ ประเพณีจีนโบราณ ชายอายุสิบห้าต้องเข้าพิธีสวมหมวก เป็นนัยบอกว่าเป็นผู้ใหญ่แล้ว

² สำนักขงจื้อ

ณ เวลานั้น หนึ่งคนหนึ่งมาอย่างเหยาะช้าๆ ท่ามกลางทิวทัศน์
ชนบท คนผู้นี้อายุราวสามสิบเศษ ร่างสูง ไหล่กว้าง ใบหน้าสดใส มิได้
สวมหมวกเพียงใช้ผ้ารัดมวยผมไว้ ท่าทางสง่ามีราศี เขาเห็นทิวทัศน์อัน
งดงามก็อดนึกถึงศรัทธาต่อชีวิตของขงจื้อไม่ได้ ดังที่กล่าวว่า “ต้นฤดู
ใบไม้ผลิ สวมเสื้อใหม่ของฤดูกาลแล้ว ยังมีคนหนุ่มห้าหกคนและเด็ก
หกเจ็ดคนข้ามลำน้ำที่สูยร้องรำทำเพลงบนปะรำพิธีขอฝน” เขาต้อง
ในใจแต่มิได้หยุดชม ชับม้าตรงเข้าเมืองเฟิงเกา

เมืองเฟิงเกาศึกคักมาก ถนนร่นแควมเต็มไปด้วยผู้คนที่มาตลาด
นัด เสียงต่อรองราคาแข็งแะ แม้รอบข้างจะตกอยู่ในการรพุง แต่
ระหว่างเมืองเหยียนโจวกับสวีโจวยังมีสถานที่คึกคักเช่นนี้นับว่าไม่
ง่ายเลย

คนผู้นั้นมิได้หยุดลงหากตรงไปข้างหน้าอย่างไม่รอรี เลี้ยวลด
หลายครั้งก็เห็นบ้านหลังหนึ่งแต่ไกล ในกำแพงที่หันไปทางตะวันตกมี
อาคารสองชั้นหลังหนึ่งคล้ายกำลังยึดคอคชมทัศนียภาพรอบข้างอย่าง
ใจจดใจจ่อ

แม้จะห่างอยู่ราวร้อยก้าว แต่เขากลับร้อนรนจนรีบกระโดดลง
จากหลังม้า เพียงเดินไปสองก้าวก็ได้ยินเสียงเอะอะ ที่แท้เด็กกลุ่มหนึ่ง
กำลังเล่นกันอยู่

มีเด็กชายอีกคนไม่อยู่กับเพื่อนในกลุ่มกลับนั่งบนกำแพง อายุ
อานามราวแปดเก้าปี หน้าผากกว้าง แสงแดดส่องต้องสันจมูกสูงโด่ง
สองตาสดใสดูดวงดาวคืนฤดูร้อน ผมแกละสองข้างแกว่งไกวตาม
สายลมดูคล้ายนิ้วมือ ได้กำแพงมีเด็กชายราวสี่ขวบอีกคนยืนกอดเล็บอยู่
น้ำลายเปื้อนริมฝีปากกลืนแล้วกลืนอีกเอาแต่หัวเราะ หัวเราะไปพลาง
ก็ทิมพาวว่า “พี่รอง พี่รอง”

เด็กชายคนนั้นในมือยังมีองุ่นไม่อยู่ กำลังบงการให้เด็กสองกลุ่ม

ต่อยติกันเรียกว่า “สงครามระหว่างคูกับอัน”¹ ก็ไม่รู้ว่าเขาขึ้นไปบน
กำแพงได้อย่างไร อยู่บนที่สูงกวัดแกว่งแทบไม่บัญญัติราชการ ขณะเดียวกัน
ก็ตะโกนให้รีบบุกกองหลังของอีกฝ่าย พวกมันทุ่มกองกำลังสุดตัวแล้ว
เจ้าทำไมไม่ลื้อมเว่ยช่วยจ้าวเล่า!

ขณะเล่นกันอย่างสนุกสนาน ชายเสื้อครามลักษณะเป็นผู้รับใช้
คนหนึ่งลอบเดินถึงใต้กำแพงกล่าวกับเด็กชายว่า “นายท่านให้เจ้ากลับบ้าน”

เด็กชายรู้สึกสมอชิงอลกล่าวยังรำคาญใจว่า “เจ้าก็บอกไป
สิว่าหาข้าไม่พบ!”

คนรับใช้จะกล้าขัดคำสั่งนายได้อย่างไร จึงเกลี้ยกล่อมอีกหลาย
คำ แต่เด็กชายไม่สนใจแถมยังขู่ว่าถ้าเจ้าบังคับข้าข้าจะกระโดดลงไป
ให้ข้าหัก!

คนรับใช้จึงได้แต่แข็งใจป็นขึ้นกำแพง ดูท่าจะอุ้มเด็กชายกลับไป
ให้ได้

เด็กชายเห็นเข้าถึงกับยืนขึ้นบนกำแพง กวาดแกว่งไม้ในมือขู่ว่า
“อย่าให้ข้าต้องจนตรอก เดี่ยวแหจะขาดและปลาดตาย”

กล่าวพลางพยายามหลบเลี้ยงจึงพลัดตกจากกำแพง!

ทุกคนตกใจ คนที่มาจับคน คนที่เล่นสู้รบ คนที่เป็นกองหนุน
ต่างตกใจจนหน้าถอดสี เด็กคนนั้นเองก็ตกใจ ยังไม่ทันจะร้องก็ได้ยิน
เสียงลมผ่านหู ร่างชะงักลงที่แท้มีคนอุ้มไว้ทัน

เขามองดูคนที่มาอุ้มรับด้วยความตกใจ ครว้าแขนไว้แน่นและซบ
หน้าเข้าไป

¹ สงครามระหว่างเซียงอวี่หรือฉือป้าอ้อกับเล่าปingsหรือพระเจ้าฮั่นเกาจู่ฮ่องเต้
พระองค์แรกแห่งราชวงศ์ฮั่น

“ใจกล้ำมากมิใช่หรือ คราวนี้ทำไมจึงกลัว?” เสียงถามอย่าง
ถากถาง

เด็กน้อยเงยหน้าขึ้นอย่างตกใจ ใบหน้าที่คุ่นเคยค่อยกระจ่างขึ้น
ในความทรงจำ

“จุกัดเหลียง¹ กลางวันไม่เรียนหนังสือวิ่งหนีมาปั่นกำแพงเล่น
สู้รบ ระวังบิดาเจ้าจะหวดกันเอา” คนผู้นั้นยิ้มอย่างปรานี

เด็กชายงงัน ทันใดนั้นเขาพลันรู้สึกคล้ายเมฆสีทองลอยมา
กลางฟ้าใส นี่มิใช่ท่านอาจุกัดเสียน² ที่จากบ้านไปนานแสนนานดอก
หรือ!

เขาดีใจจนโลดเต้นร้องว่า “ท่านอา!”

เขาสูดดมกลิ่นอายบนเสื้อท่านอา มีกลิ่นของฝุ่นดิน สีเสื้อที่เก่า
ไปตามกาลเวลาแต่ยังคงเปี่ยมด้วยไออุ่น เขารักอามาก ท่านอาเคย
พาเขาไปสถานที่มากมายและคบเพื่อนฝูงหลายคน ท่านอามีนิทาน
ที่เล่าไม่รู้จักหมด เขาอยากให้ท่านอาอยู่กับเขานานๆ แต่ท่านอามัก
ไปโน่นไปนี่เป็นนิจ บิดาบอกว่าไต่ฝ้าเท้าของอามีลม ไม่มีที่ไต่รังเขาไว้
ได้นาน

จุกัดเสียนพินิจพิเคราะห์เด็กชาย กล่าวอย่างยิ้มแย้มว่า “ดูสิ
หน้าลายพร้อยเลย เจ้าเล็กชนได้ไหม!” เขามองไปที่คนน้องจุกัดจุ่น³
แล้วหยิกแก้ม “ตนเองชนก็แล้วไป ยังลากหลานจุ่นมาชนด้วย เจ้าเป็น
เด็กไม่ดี หลานจุ่นอย่าเอาอย่างนะ!”

จุกัดเหลียงย่นจมูก “ข้าไม่ได้ทำให้เขาเสียคนนะ!”

¹ จุกัดเหลียง

² จุกัดเสวียน

³ จุกัดจวิน

จุกัดเสียนตบหัวจุกัดเหลียงเบาๆ “เจ้าบังอาจขึ้นทุกวัน บังอาจ
ปีนกำแพงทะเลาะต่อยศี ถ้าพ่อเจ้ารู้เข้าคงต้องหวิดจนเจ้าร้องไห้แฉะ
เป็นแน่”

“มีท่านอาอยู่ด้วยท่านพ่อไม่ดีซ้ำดอก!” จุกัดเหลียงกล่าวอย่าง
มั่นใจ

จุกัดเสียนหัวเราะกล่าวว่า “เด็กเกเรจริงๆ ซ้ำคือตัวช่วยหรือ
วันนี้ซ้ำจะไม่ช่วยเจ้าร้องขอ จะให้บิดาเจ้าทำโทษให้หนัก” เขาหัว
จุกัดเหลียงขึ้นและกล่าวว่า “ไปเถอะ กลับบ้านไปล้างหน้าล้างตา
ก่อน!”

เขาเอาจุกัดเหลียงขึ้นหลัง มือหนึ่งจูงจุกัดจุ่น อีกมือจูงม้ามุ่ง
ตรงไปยังบ้านใหญ่ คนเฝ้าประตูเห็นนายรองที่จากบ้านไปนาน การ
กลับมาเป็นเรื่องน่ายินดี แต่บนตัวยังมีนายน้อยสองคนพัวพันอยู่ อยาก
หัวเราะก็ไม่กล้าจึงได้แต่คารวะแล้วเข้าไปแจ้งข่าวในบ้าน

จุกัดเสียนพาเด็กสองคนเข้าไปข้างใน มีเด็กหญิงรับใช้ออกมา
ต้อนรับ น้อมคารวะแล้วก็พาจุกัดเสียนไปยังห้องด้านหน้าที่กว้างขวาง
ขณะขึ้นบันไดเขาปล่อยเด็กสองคนลง ยิ้มน้อยๆ พลังจัดแจงเสื้อผ้า
ยังไม่ทันก้าวเข้าไปพื่อใหญ่จุกัดกู่¹ พลันออกมาจากข้างใน ไบหน้า
ค่อนข้างผอมซูบเกลื่อนด้วยรอยยิ้มสนิทสนมแต่ยังคงสำรวมหนักแน่น

“ท่านพี่!” จุกัดเสียนคารวะอย่างสำรวม

จุกัดกู่ยใช้สองมือประคองเขาไว้ ทั้งสองต่างจ้องมองกัน ไม่พบ
กันพิเศษทั้งสองไม่มีอะไรเปลี่ยนแปลงมากนัก ผมสีดอกเลาหลายเส้น
แนบกับริ้วรอยที่หน้าผากห้อยลงตามหางคิ้ว ที่ไหนกแก้มยังคงมีความ
หมองหม่นที่ปิดบังมิได้

¹ จุกัดกู่ย

จุกัดก้วยสูงวัยกว่าจุกัดเสียนห้าปี เป็นวิญญาณชนผู้เคร่งครัดสำรวม เมื่อเปรียบกับความเป็นคนง่าย ๆ เช่นจุกัดเสียนแล้ว เขาเสมือนกระถาง กายานไบใหญ่บนแท่นบูชา นักแน่นมันคงผู้ใดจะลบหลู่มิได้

จุกัดเสียนรู้สึกว่่าพี่ชายของตนซุบผอมลง สองแก้มตอบลงจึง ถอนหายใจว่า “ปีเศษแล้ว พี่ท่านผอมลงมาก”

“จั้งหรือ ข้าเห็นเจ้ากลับอ้วนท้วน รอนแรมเร่รอนแต่ไม่ยุบลง เลยนะ”

“ข้ามันเหมือนมุสิกไร้หัวใจ ตลอดชีวิตเอาแต่เสาะหาอิมท้อง”
จุกัดเสียนหัวเราะพลางกล่าว

จุกัดก้วยไม่ชอบพูดเล่นจึงเพียงยิ้มเล็กน้อย จูงมือน้องชายร่วม สายโลหิตเข้าไปในห้อง ห้องค่อนข้างกว้าง ลูกกรงที่หน้าต่างบังแสง อาทิตยที่สาดส่องเพียงเล็กน้อย สตรีเยาวว้ยนางหนึ่งลุกขึ้นช้า ๆ รอย ยิ้มอย่างขวยเขินเริ่มจากหางตา

จุกัดเสียนพลันนึกได้ว่านี่คือกู่สี่อภรรยาคนที่สองของจุกัดก้วย เจียสี ภรรยาคนแรกของจุกัดก้วยเสียชีวิตด้วยความเจ็บป่วยเมื่อหลาย ปีก่อน จุกัดก้วยไม่แต่งงานใหม่อยู่นาน เพราะยังอาวรณต์ต่อภรรยา เก่า วันเวลาผ่านไปแม้บุตรทั้งสามเติบโตใหญ่ไร้โรคภัย แต่ยังคงต้องการ คนดูแล เขาจึงเริ่มคิดจะแต่งงานใหม่และรับตัวกู่สี่มาเมื่อครั้งปีก่อน จะว่าไปแล้วนี่เป็นการพบกันครั้งแรกของคนทั้งสอง

จุกัดเสียนลอบมองกู่สี่แวบหนึ่ง หญิงนางนี้อายุราวยี่สิบปี หน้าตาสดใส เนื่องจากพบกันครั้งแรกนางจึงค่อนข้างขวยเขินแต่ก็ สงบเสงี่ยมเรียบร้อย เพียงแต่คางที่แข็งแกร่งดูแล้วแสดงว่านางเป็น ผู้ที่มั่นใจในตนเองมาก

¹ จางสี่

ในเวลาี่จุกัดกัยเหลือบเห็นจุกัดเหลียงกับน้องชายแอบย่องเข้ามา ทั้งสองโบหน้าอมแมมเสื้อผ้าเลอะเทอะจึงดูว่า “ทำไมจึงเป็นเช่นนี้!”

จุกัดเหลียงยังไม่ทันตอบจุกัดกัยก็ส้าทักอีกว่า “เอาแต่เล่นทั้งวัน ไม่เห็นเจ้าขยันศึกษาเล่าเรียนเลย เข้านี้ชินแสหมาทิ้งจดหมายไว้แล้วจากไป นี่เป็นชินแสที่โมโหเจ้าจนลาจากเป็นคนที่ย่ำแล้วนะ!”

“เกิดอะไรขึ้นหรือ?” จุกัดเสียนถาม

จุกัดกัยถอนหายใจ “เจ้าถามหลานรักของเจ้าเองเกิด แพบจะกลายเป็นที่เย้ยหยันของคนทั้งเมืองเฟิงเกาแล้ว!”

จุกัดเสียนหันมาทางจุกัดเหลียง เด็กคนนี้มีมอมแมมจริงๆ เสื้อยังขาดเป็นรูใหญ่ รองเท้าก็ไม่รู้หายไปไหนข้างหนึ่ง เท้าเปลือยเปล่า จิกพื้นกำลังขี้มด

พักนี้ตามตลาดร้านถิ่นเมืองเฟิงเกาควั่นไ้ไซ่ซานมีเรื่องประหลาดเล่ากันว่าจุกัดเหลียงคุณชายรองของครอบครัวจุกัดกัยทำชินแสโมโหจนหนีไปหารายแล้ว

ชินแสท่านใดก็ตามที่มาสอนหนังสือที่ครอบครัวจุกัดมักอยู่ไม่ถึงสองเดือนก็จะลาจากด้วยความโกรธ โดยทั่วไปหลังออกจากบ้านแล้วยังสาบานว่าต่อไปให้ต้องเป็นขอทานก็จะไม่ขอเข้าประตูบ้านจุกัด!

ชินแสคนแรกสอนอยู่สองเดือน คุณชายรองเอาแต่ตีปิงหง สั่งสอนอย่างไรก็ไม่เปลี่ยนนิสัยจึงบอกลา

ชินแสคนที่สองสอนอยู่สองเดือน ไม่ว่าจะเป็นยามเล่าเรียนหรือยามใด คุณชายรองเอาแต่ดูหนังสืออ่านเล่น ถามว่าทำไมจึงไม่ท่องอ่านคำสอนของปราชญ์ก็ลับบอกว่าไม่น่าสนใจ ชินแสจึงถอนหายใจแล้วลาจาก

ชินแสคนที่สามสอนอยู่เดือนครึ่ง คุณชายรองถือโอกาสขณะ

ชินแสนอนหลับเผลอรองเท้าเขา เล่นเอาเขาต้องออกจากบ้านเท้าเปล่า จึงกล่าวอย่างขุ่นเคืองว่า “เด็กไม่รักดีเช่นนี้โตขึ้นจะสำเร็จในกิจการได้อย่างไร”

ชินแสคนที่สี่สอนอยู่หนึ่งเดือน เพราะยามเล่าเรียนคุณชายรอนหนีออกไปเก็บลูกท้อและไช้ชงก ทนอยู่ไม่ไหวจึงขอลา

ชินแสคนสุดท้ายสอนได้ครึ่งเดือน มีอยู่คราวหนึ่งเกิดทะเลาะกับคุณชายรอน ถูกคุณชายรอนด่าว่า “บัณฑิตเหลวไหล” “เอาแต่กอดตำรา” จึงกล่าวอย่างโกรธแค้นว่า “ข้าสอนผู้ยิ่งใหญ่เช่นเจ้าไม่ได้” แล้วก็จากไป

ในสายตาของครูบาอาจารย์ จุกัดเหลียงคุณชายรอนของปลัดอำเภอปีนี้เพียงเก้าขวบปี เป็นเด็กดีซนที่โด่งดังไปทั่ว มักพาเด็กกลุ่มหนึ่งวิ่งเล่นตีหมากาโกไปทุกตรอกชอกชอย แม้แต่นายอำเภอก็ยังรู้ และเข้าจุกัดก๊วยว่า คุณชายรอนที่บ้านชื่อเสียงดังไปทั่วเมืองเพ็งเกาแล้ว

จุกัดก๊วยไม่ยอมเล่าเรียนทำให้จุกัดก๊วยลัดดกล้มลุกมาก เขามีบุตรชายสามธิดาสอง จุกัดก๊วย¹ บุตรชายคนโตศึกษาอยู่กับสำนักอาจารย์ที่ลั่วหยาง เป็นผู้มีสัมมาคารวะ สุขุม เฉลียวฉลาดเป็นที่รักใคร่ของอาจารย์ เมื่อเอ่ยถึงก็เชิดหน้าชูตาของตระกูล แต่เจ้าบุตรชายคนรองดีดและซนเชียวชินแสมาสอนต่างบอกเล่าในที่สุด

จุกัดก๊วยเป็นคนเข้มงวดกับครอบครัว ยามดุด่าบุตรชายไม่เคยไว้ไมตรีและรุนแรงมาก กับอุปนิสัยไม่ได้เรื่องได้ราวของบุตรคนรองมีทราบดุด่าไปก็ครั้ง อบรมก็แล้ว เหยียนตีก็แล้ว ยังเคยโกรธจนใช้ไม้กวาดทุบตีด้วย แต่นิสัยบุตรคนรองหาแปรเปลี่ยนไม่ เขาเคยคิดจะส่งไปจำเรียนกับอาจารย์ที่มีชื่อเสียงในลั่วหยางเพื่อจะดัดนิสัยและ

¹ จุกัดจิ้น

รับราชการในภายภาคหน้าได้ แต่เด็กคนนี้ไม่กลัวฟ้ากลัวดิน เกรงว่า ถ้าปล่อยไปจะแยกว่าอยู่บ้านเสียอีกจึงเลิกคิด

ในเวลานี้จุกัดกุกยต์ว่า “เจ้าสารเลว เจ้ายอมเป็นคนโง่งที่ทำอะไรไม่เป็นหรืออย่างไร?”

“ลูกไม่เคยคิดเช่นนั้น” จุกัดเหลียงกล่าวเสียงเบา

จุกัดกุกยต์วาดลั่น “เจ้าไม่คิดแล้วเหตุใดจึงทำให้ซิ่นแสโกรธจนต้องลาจาก ไปคนหนึ่งยังพอทำเนา นี่มันคนที่ห้าแล้วนะ!”

“อาจารย์ท่านนั้นสอนไม่สนุกเลย เอาแต่ท่องอ่านตามตำรา หากเป็นเช่นนี้เรียนเองมีดีกว่าหรือ” จุกัดเหลียงอธิบาย แม้เขาจะอายุยังน้อยแต่วาจาฉลาดทัน ทะเลาะกับเด็กข้างบ้านที่ไรเป็นต้องชนะทุกครั้ง แม้ยามเผชิญหน้ากับคนกลุ่มใหญ่ เขาก็มักเปรียบเทียบตนเองว่า ต่อให้เป็นซุนจิงจางอี่¹ อย่างมากก็แค่นี้

คำพูดนี้เล่นเอาจุกัดกุกยต์แย้งไม่ออก เขาจึงซักสีหน้ากล่าว “ต่อให้ซิ่นแสไม่สนใจเจ้าอย่างไรยังคงเป็นอาจารย์ผู้ประสาทวิชา เจ้าควรเคารพบนอบ อย่าว่าแต่วิชาความรู้ลึกล้ำดั่งมหาสมุทรกว้างใหญ่ไพศาล หรือเจ้าจะศึกษาเองตามลำพังได้ทั้งหมด?”

ความเข้มงวดของบิดาดังแต่เหล็กที่ฟาดเข้ากลางหลัง จุกัดเหลียงสยดงายขำเลื่อมองจุกัดเสียนเป็นเชิงขอความช่วยเหลือ

จุกัดเสียนขยิบตาตอบและกล่าวกับจุกัดกุกยต์ว่า “ข้าฟังมาว่า ลูกก็⁺ไปศึกษาที่สำนักมีชื่อเสียง ตอนนี้เป็นอย่างไรบ้าง?”

พอล่าวถึงบุตรคนโต จิตใจของจุกัดกุกยต์ก็ดีขึ้น “ไม่ต้องเป็นห่วง ทุกอย่างเรียบร้อยดี ปลายปีอยากกลับบ้านสักครา ข้ากลับบอกให้เขาตั้งใจศึกษาอย่าห่วงบ้าน”

¹ ซุนจิงกับจางอี่เป็นปราชญ์จีนโบราณยุคจ้านกั๋วหรือยุครัฐศึก เชี่ยวชาญการทูต

พอจุกัดเสียนเฉไฉนอกเรื่อง อารมณ์โกรธของจุกัดกู่ยาค่อยซาลง เห็นลูกน้อยยื่นเจียมเนื้อเจียมตัวแม่แต่มือเท้าก็ไม่รู้จะไว้ที่ไหน ก็ให้รู้สึกสงสารและใจอ่อนจึงกล่าวว่า “ยังมีวอยู่ที่นี้ทำไม ไปคัดลายมือเสียดี ๆ คัดไม่จบห้ามกินข้าว!”

จุกัดเหลียงอยากออกไปใจจะขาด คำสั่งของบิดาดุจราชโองการ ตอนนี้อย่างไรแต่คัดลายมือเลย ต่อให้ลงโทษให้ท่องตำรา ซั่งซู่ ทั้งเล่ม เขาก็ยอม เขาจึงรับคำบิดาเสียดเบาและดึงจุกัดจุ่นที่เขาแต่ทะเลียบอยู่ ในเวลานี้จุกัดก็ถือโอกาสขอตัวและพาสองพี่น้องออกไป จุกัดกู่ยายังคงอบรมตามหลังมาว่า “ไปหารองเท้าสวมใส่ แต่งกายไม่เรียบร้อย จะใช้ได้อย่างไรกัน!”

จุกัดเสียนกล่าวว่า “พี่ท่าน ลูกเหลียงอายุยังน้อย ค่อย ๆ อบรมก็ได้ ใครเล่าในวัยเด็กมิเคยไม่รู้ความ โตขึ้นก็รู้ความเองดอก”

จุกัดกู่ยากล่าวว่า “มีลูกไม่สั่งสอนเป็นความผิดของพ่อ ถ้าข้าไม่ดูดำพวกมันจะได้ดีได้อย่างไร!”

จุกัดเสียนหัวเราะกล่าวว่า “ยังดีที่ข้ามิใช่ลูกท่าน มิเช่นนั้นก็ไม่รู้จะอยู่อย่างไร เกรงว่าคงถูกท่านบีบจนหนีออกจากบ้านแล้ว!”

คำพูดเข้าเหยนี้กลับทำให้จุกัดกู่ยาก็อยากตักเตือน “เจ้ากลับมาครั้งนี้ก็สงบใจบ้างเถิด อย่าเอาแต่เร่ร่อนพเนจรอีกเลย ชายชาติชาตรีหากไม่สำเร็จในกิจการจะเสียใจไปตลอดชีวิต”

รอยยิ้มเกลื่อนหน้าของจุกัดเสียนพลันสลายไป ความสะทกสะทอนเข้าแทนที่ เขากล่าวอย่างอึ้งอึ้งว่า “พี่ท่านน่าจะรู้ว่าข้าเองก็จนใจ ใ่วว่าข้าไม่อยากอยู่กับพี่แต่หยุดไม่ได้นี่นา”

จุกัดกู่ยาสีหน้าละอายใจ “จะว่าไปแล้วเจ้าคงไม่ยอมให้ข้าต้องพัวพันไปด้วยจิ้งจอนเร่ไปทั่ว ข้าต่างหากที่เป็นต้นเหตุของความลำบากใจของเจ้า!”

จุกัดเสียนสายหัวกล่าวว่า “เราพี่น้องกันมาพูดอะไรว่าลำบากใจ พี่พูดเช่นนี้เหินห่างไปหน่อยแล้ว อย่าว่าแต่ถ้าข้าไม่พัวพันกับคดีตั้งกู้อาจจะนำมาซึ่งความเปลี่ยนแปลงนี้หรือ ที่ว่าลากท่านพัวพันด้วยนาจะข้าเป็นต้นเหตุมากกว่า”

น้ำใจและเหตุผลของผู้น้องทำให้จุกัดกุกุยอดซาบซึ่งไม่ได้ เขาจึงกล่าวปลอบว่า “นับแต่เกิดความวุ่นวาย คดีตั้งกุกุยกเล็กไปแล้ว วันนี้ยุ่งเหยิงไปทุกหย่อมหญ้ายากจะหาคนมีฝีมือได้ ชาวตั้งมากน้อยเท่าใด ล้วนได้เลื่อนตำแหน่งรับใช้บ้านเมือง เจ้าก็ไม่ต้องไปไหนดอก ทางการไม่จับตัวไปขังแล้ว”

จุกัดเสียนก้มหน้าถอนหายใจ “ค่อยว่ากันเถิด เขาละคราวนี้ น่าจะพักอยู่นานสักหน่อย”

ขณะพูดคุยข้างนอกก็มีคนหนึ่งเข้ามา เป็นหนุ่มน้อยอายุราว ยี่สิบปี ใบหน้ารูปเหลี่ยม หน้าตาคมคายคล้ายอักษรที่สลักไว้บน ภาชนะที่ใช้ในพิธีการ พอเห็นจุกัดเสียนก็ยิ้มแย้ม ที่แท้คือเฟิงอาน เขา อยู่ในตระกูลจุกัดมาแต่เล็กจึงคุ้นเคยกับสองพี่น้อง

จุกัดเสียนหัวร่อทันที “เจ้าเฟิงอาน ข้ากลับมาแล้ว เจ้าก็ไม่มาหาข้าแอบหลบหน้าหรือ!”

“ข้าเปล่าอะ ข้ากำลังยุ่ง ยุ่งอยู่กับ...” เฟิงอานพูดตะกุกตะกัก

จุกัดเสียนเฝ้าว่า “เจ้ามัวยุ่งอะไร ยุ่งกับแต่งเมียตลอดลูกหรือ?”

“ปะเปล่า...” เฟิงอานซักร้อนใจ หน้าแดงฉานแต่พูดไม่ออก

จุกัดกุกุยจึงสอดคำ่ว่า “เจ้าก็เลิกล้อมันเล่นได้แล้ว มันเป็นคนชื่อ เจ้ากลับพูดเรื่องไม่เป็นเรื่องกับมัน”

ยังดีที่เจ้านายช่วยไว้ อากาการเงินอายุของเฟิงอานจึงค่อยทอนลงและกล่าวว่า “รถม้าเตรียมไว้แล้ว”

ได้ยินเช่นนี้จุกัดเสียนจึงถามว่า “พี่จะออกไปหรือ?”

จุกัดกุกุยกพยักหน้า “ใช่ ที่จวนสั่งให้เข้าไปสวี่โจว สักครูจะออกเดินทาง”

จุกัดเสียนล้งเลกล่าววว่า “ครั้งนี้ข้าขึ้นเหนือจากเจียงไหว ตลอดทางได้ข่าวว่าทางชิงโจวเกิดเหตุรบพุ่งอีกแล้ว พี่ท่านจะไปสวี่โจวเกรงว่าอาจไม่ปลอดภัย”

จุกัดกุกุยกไม่นำปากกล่าววว่า “ไม่เป็นไรดอก เส้นทางที่เราจะไปไม่มีการสู้รบ เจ้าไม่ต้องกังวล ไม่เกินครึ่งเดือนข้าจะกลับมา เจ้ารอที่บ้านเถิด ไว้กลับมาค่อยพูดคุยกัน” กล่าวจบก็ออกไปพร้อมกับเผิงอาน

ความจริงจุกัดกุกุยกยังมีเรื่องจะพูดอีกมาก อาจเพราะไม่ได้พบน้องชายมานานความในใจพลุ่งพล่าน เขารู้สึกว่าตนเองทำไมจึงกลายเป็นคนพูดมากดังสตรีจิงโอบกมีอกกล่าววว่า “เอาเถอะ กลับมาคุยด้วยกัน!”

หลังเที่ยงลมร้อนโชยมา เงามของห้องหอลานบ้านลากยาวคล้ายถูกพู่กันระบายไปจนสุดทาง

จุกัดเหลียงนั่งพิงหน้าต่างคิดลายมือ ที่เขาคิดคือบท *ต้าตั๋ยหลี่* นี่คือการกึ่งที่บิดามอบให้ คัดเสร็จแล้วคล้ายได้ปลดแอกที่หนักอึ้ง เขาไม่กลัวถูกตีกลัวแต่บิดาจะกักตัวไม่ให้เขาออกจากบ้านเป็นสิบวัน เจ้าพวกตัวเล็กข้างบ้านยังรอให้เขาลงลำน้ำไปจับปลา ยังมี “การรบกวนระหว่างผู้อื่น” ที่เขาบัญญัติมาแล้วผลเป็นอย่างไร จะพ่ายศึกเพราะเขาไม่อยู่หรือไม่

คิดลายมือหน้าเปื้อ ความจริงเขาก็ไม่ชอบอักษรที่เป็นตัวเป็นบทเช่นนี้ แต่ตำราของปราชญ์ล้วนเป็นเช่นนี้ คำสั่งสอนสั้นๆ กลับมีคำอธิบายมากมาย แถมยังมีการถกเถียงหลายสำนัก บ้างว่าเป็นของแท้คัดจากโบราณ บ้างว่าเป็นการตีความใหม่ เถียงกันไปมาหลายร้อยปี

ไม่จบสิ้น แต่ทุกสำนักก็ยึดถือเป็นตำรา แต่ละบทอธิบายเข้าไปเข้ามา

พอไม่เข้าใจเขาจึงมักถามไถ่ชินแสที่มาสอน ชินแสกลับบอกว่าเขาคิดนอกคอก วิชาญชนจะไม่มองสิ่งที่เสียมารยาท ไม่คิดในเรื่องที่เสียมารยาท ที่เจ้าคิดนี้มันสะเปะสะปะ คิดไปจะไม่ดีต่อสติปัญญา วันข้างหน้าจะพาบ้านเมืองล่มสลาย เขามีได้นำพากับคำชู้พวกนี้กลับข้องใจมากกว่าเดิม ยามเล่าเรียนจึงมักอ่านหนังสืออ่านเล่น อาทิพวกคำสอนของนักใช้การลงทัณฑ์ ซึ่งถูกบัณฑิตกล่าวหาว่าเป็นหนังสือที่มีต้องตามวิถีที่ถูกต้อง เขาคิดว่าหนังสือนี้ทาน่าสนใจ ทำให้จึงถูกหาว่าเป็นเรื่องเหลวไหล

เขาวางพู่กันลง ด้วยไม่มีอะไรจะทำจึงค้นดูกองหนังสือบนโต๊ะที่เขียนด้วยลายมือของบิดา นั่นเป็นการคัดตำรา เมิ่งจื่อ

บิดาใช้ลายมือคัดตัวบรรจง แต่ละขีดแต่ละเส้นเด่นชัดสวยงาม ไม่มีการรวบปลายพู่กันแม้แต่น้อย นับแต่ไชยงปราชญ์โบราณบัญญัติอักษรตัวลวดลายเป็นต้นมา ก็เป็นที่นิยมไปทั่วหล้า จงใจใช้พู่กันจุ่มหมึกพอลมอด ทำให้ลายเส้นติดบ้างไม่ติดบ้าง อยากรเขียนเป็นตัวอักษรที่มีลายเส้นขาดหายตามสมัยนิยม

แต่บิดามิรักชอบและชิงชังความนิยมตามสมัยเช่นนี้ วิชาญชนต้องเสมอต้นเสมอปลาย การศึกษาลวดลายพิสดารเหล่านี้หาไม่ประโยชน์อันใดต่อบ้านเมืองไม่

จุกัดเหลียงขบคิดคำว่า “เสมอต้นเสมอปลาย” ที่บิดาพร่ำสอน อยู่เสมอ เขาไม่ผู้เข้าใจนัก ทำไมวิชาญชนจึงต้องเสมอต้นเสมอปลายเล่า แล้วควรเสมอต้นเสมอปลายกับสิ่งใด? วิชาญชนคืออะไรหรือ?

ลมโชยนอกหน้าต่างพาดอกไม้ใบหญ้าสั้นไหว เกิดเงาอุบวาบที่โต๊ะคล้ายรอยเท้าจางๆ ของกาลเวลา มีคนกระแอมที่หน้าประตู เขาเหลียวมองที่แท้คือจุกัดจุ่นน้องชายวัยสี่ขวบ

“พี่รอง กินหนมเปี้ยะ” จุกัดจุ่นยื่นมือออกมา ในมือเป็นขนมเปี้ยะงาญี่ปุ่น

จุกัดเหลียงสั่นหัว “ข้าจะคัดลายมือไม่กินขนม”

“งั้นข้ากินเอง” จุกัดจุ่นกั๊กกร่วมอย่างจริงจัง กระโดดเข้ามากั๊ก
ดูการคัดลายมือของจุกัดเหลียงแต่อ่านไม่ออกจึงกล่าวว่า “พี่รอง เจ้า
ตำหนิวข้างบ้านด่าข้า”

“ด่าว่าอะไร?”

“มันว่าพวกเราที่แซ่จุกัดคือหมู”

“เจ้ารอข้าคัดลายมือเสร็จก่อน ข้าจะไปด่ามันเอง ด่าให้ตาย
เลย!”

“ไปตอนนี่ไม่ได้หรือ?”

จุกัดเหลียงกล่าวอย่างสนใจว่า “ข้าต้องคัดลายมือ ขึ้นคัดไม่
เสร็จท่านพ่อจะตีเอา”

“ท่านพ่อไม่ตีพี่ดอก”

“เจ้ารู้ได้อย่างไรว่าจะไม่ตี”

จุกัดจุ่นหัวเราะ “ท่านพ่อออกไปแล้ว ตีพี่ไม่ได้ดอก”

จุกัดเหลียงพลันเบิกบาน “ท่านไปแล้ว?”

“อืม ท่านไปกับท่านอาอาน ท่านแม่บอกว่าจะไปแดนไกล ไป...
อืม...ไปสวีโจว” จุกัดจุ่นดีใจมากกับการพบข่าวที่น่าตื่นเต้นของตนเอง
บิดาไปต่างแดนเป็นข่าวที่น่ายินดีจริง จุกัดเหลียงดีใจจนหัวเราะ
ฮ่าฮ่า เขาทิ้งพู่กันลงในกระบะกั๊กไม่ไผ่ ลากมือจุกัดจุ่น “ไปเถอะออกไป
เล่นกัน”

สองพี่น้องจูงมือกันผ่านระเบียง จุกัดจุ่นบอกว่าไปด่าตำหนิวที่
ข้างบ้านก่อน แต่จุกัดเหลียงมัวแต่คิดถึงแต่ “การรบคู่ฮั่น” ผลสรุปคือ
ไปดูผลคู่ฮั่นก่อน ค่อยยกทัพที่กำลังจะไปจัดการกับตำหนิว

ทั้งสองไม่กล้าออกทางประตูหน้า เกรงว่าคนเฝ้าประตูจะสกัดไว้แล้วไปบอกมารดาเลี้ยง แถมเกิดเจอะเจอะพี่สาวฝาแฝดเข้าก็มาก เรื่องเปล่าๆ จึงเดินตามทางสายน้อยอ้อมไปประตูเล็กที่มุมบ้าน

เพิ่งถึงมุมบ้านก็ได้ยินเสียงเอะอะ ที่แท้คนรับใช้ในบ้านกำลังทะเลาะกับใครอยู่ สองพี่น้องคิดจะหลบแต่ก็อยากรู้อยากเห็นตามประสาเด็กจึงตรงไปที่ประตูหลัง

คนรับใช้กำลังทะเลาะกับขอทานคนหนึ่ง ที่แท้ขอทานนั่งยองๆ ที่ประตู คนรับใช้เห็นเข้าเกรงว่าจะทำให้บ้านสกปรกจึงขับไล่ไสส่ง ทั้งสองไม่มีใครยอมใครจึงเถียงกันหน้าดำหน้าแดง

กลับเห็นขอทานเฒ่าอายุกว่าหกสิบแล้ว ผมสีดอกเลาพันจก หลังถึงหน้าบังใบหน้าไว้จนหมด เสื้อผ้าเก่าขาดจนไม่เป็นรูปร่างดูแล้วคล้ายกระสอบปานคลุมไว้ ร่างท่อนบนแทบจะเปลือยเปล่า ไม่สวมรองเท้า สองเท้าแตกกระแหว่งคล้ายเดินทางมาไกล แม้จะหลังค่อมแต่บนปากกลับแบกห่อผ้าขนาดใหญ่รูปร่างสี่เหลี่ยมคล้ายแบกกระดาน

“อย่านั่งที่นี้! ไม่ดูตาม้าตาเรือเลย!” คนรับใช้ตวาด

ขอทานไม่นำปากกล่าวว่ “ข้าอยู่นอกบ้านหาได้เข้าบ้านเจ้าไม่เจ้าช่างซ้ำ”

“เจ้าอนตรงนี้ไม่ได้! ไปให้พ้น!”

“สุนัขเฝ้าบ้านยังดูว่าเจ้าของอีก แค่คาบกระดุกยังนึกว่าใหญ่แค่นั้นหรือ” ขอทานเฒ่าถากถาง

คนรับใช้หน้าดำหน้าแดงด่าว่า “ยังพูดมากอีกไปให้พ้น!”

“คนใหญ่โตใหญ่ในบ้านยังจะใหญ่นอกบ้านอีก ไม่ยอมให้คนอื่นอยู่บ้างหรือไง” ขอทานขยับถุงผ้าบนปากจะจากไป

“เดี๋ยวก่อน” คนที่พูดคือจุกัดเหลี่ยม เขามุดออกมาจากข้างหลัง

“มันสกปรก กงจื้ออย่าไปยุ่งกับมัน” คนรับใช้รีบเตือน

จุกัดเหลี่ยมไม่ต่อคำตรงไปที่ขอทาน เขาล้วงกระเป๋าหนึ่งทีเอว หยิบเหรียญทองเหลืองออกมากำหนึ่ง นี่คือเงินแต่ะเยยที่ผู้ใหญ่ในบ้าน ให้ไว้ เขาล้วงออกมาพลันกล่าวว่า “นี่ให้เจ้า”

ขอทานไม่รับ “ข้าไม่รับเงินโดยไร้สาเหตุ”

เป็นขอทานถึงกับไม่รับเงินช่างน่าแปลก จุกัดเหลี่ยมจึงกล่าว อย่างประหลาดใจ “แล้วทำอย่างไรเจ้าจึงจะรับ?”

“มีให้จึงมีรับ เรียกว่ามารยาท”

ดูเจ้าขอทานนี่ในตัวไม่มีอะไรเลย มันจะล้วงอะไรออกมาได้จุกัด เหลี่ยมจนใจ คิดดูแล้วกล่าวว่า “งั้นให้ข้าดูของในห่อผ้าของเจ้า”

ขอทานคิดอยู่ครู่หนึ่งจึงเปิดห่อผ้าออก ที่แท้เป็นกระดานหมาก ที่เก่าพังไปแล้วมุมหนึ่ง แต่จุกัดเหลี่ยมพลันตักใจที่พบว่าบนกระดาน มีเส้นตรงและขวางเพียงสิบเส้น ตั้งแต่สมัยฮั่นตะวันออกกระดานหมาก ล้อมเปลี่ยนจากสิบห้าเส้นเป็นสิบเจ็ดเส้นแล้ว เส้นยี่งน้อยการวาง หมากยังถูกจำกัด การถูกจำกัดด้วยกระดานเล็กๆ ทำให้ผู้เดินหมาก ยากจะเดินได้ตั้งใจ

“นี่คือกระดานหมากใช่ไหม”

ขอทานตอบเสียงเบาว่า “มีอะไรแปลกหรือ?”

จุกัดเหลี่ยมกล่าวอย่างจริงจังว่า “กระดานหมากทั่วแผ่นดิน ล้วนมีสิบห้าเส้นมากน้อยก็ไม่เกินสิบเจ็ด ของเจ้ามีแค่สิบย้อมไม่ ถูกต้อง”

ขอทานร้องเซอะกล่าวว่า “ใครว่ากระดานหมากต้องมีสิบเจ็ด เส้น ‘ผู้รู้ย้อมไม่เอาเยียงฮ่องเต้พระองค์ก่อน’ เหตุผลนี้เข้ายังไม่รู้หรือ คร่ำครึจริง!”

คำพูดนี้ทำเอาจุกัดเหลี่ยมอึ้งไป ดูเหมือนคล้ายเข้าใจอะไรบางอย่าง แต่ก็คล้ายไม่เข้าใจนัก เขาจึงขอทานเผ่าพลันพบว่าบนใบหน้า

มอมแมมเหยี่ยวนกกลับมีดวงตาที่สุกใสคู่หนึ่งดูจดวงดาราคืนฤดูร้อน
เขาจึงยัดเงินใส่มือขอทาน ขอทานหยิบเพียงสองเหรียญที่เหลือ
คืนให้กล่าวว่าเยอะไปก็คือละโมบ

“ให้เขาอยู่ี่แล้วกัน” จุกัดเหลียงสั่งคนรับใช้

“ไม่ได้ดอกจะเป็นเสนียด...”

จุกัดเหลียงจึงกล่าวอย่างขัดใจ “ไม่เป็นเสนียดต่อเจ้าอย่ายุ่ง!”

คุณชายออกปากแล้วผู้รับใช้จึงได้แต่หุบปาก จุกัดเหลียงจึง
บอกรว่าจะออกไปกับน้อง ขึ้นปากมากเข้าจะฟ้องบิดาว่าเจ้าขโมยกิน
เนื้อแพะในครัว!

หลังขมขู่แล้วจุกัดเหลียงก็ครุ่นคิดจะอยู่ที่นี้ต่อเพื่อถามให้รู้ว่า
ทำไมกระดานหมากจึงมีสิบเส้นหรือว่าจะไปหาพรรคพวกเล่น “การรบ
คู่ฮั่น” ต่อ แต่ขอทานกลับคู่ตัวอยู่ข้างประตู สองมือถือกระดานหมาก
ดูเหมือนตั้งท่าจะจับแล้ว

จุกัดเหลียงคิดว่าจันท์ก็ไปบัญชาการรบคู่ฮั่นก่อน จึงจูงน้องชาย
วิ่งออกจากประตูหลัง

นอกประตูเป็นตรอกยาว ต้นสนต้นท้อหลายต้นสูงตระหง่าน
ผลท้อบนต้นสุกเต็มที่แล้วดูคล้ายแก้มแดงของทารก

พวกเขาวิ่งผ่านตรอกเล็ก ยังเหลือบเห็นขอทานเฒ่านอนขดตัว
เหมือนหนอนจำศีลไม่ขยับแม้แต่น้อย

กระดานหมากสิบเส้นประหลาดสิ้นดี